

[Johs. Clausen.]

at et Lovforslag som dette ført ud i Livet paa den rette Maade, paa det rette Grundlag, opfylder samfundsnyttige Formaal.

Jeg skal derfor anbefale det til § 1 stillede Ændringsforslag til Vedtagelse.

Kr. Johansen: Jeg antager, at den højtærede Landbrugsminister vil svare paa de Bemærkninger, som særlig er henvendt til ham, og jeg skal derfor ikke komme ind herpaa. Men jeg har bedt om Ordet, fordi jeg gerne vilde gøre nogle Bemærkninger i Anledning af det Ændringsforslag, som Flerparten her har stillet. Udvalgets ærede Ordfører (Johs. Clausen) hævder, at dette Ændringsforslag er stillet som en Indrømmelse til Mindretallet. For saa vidt som man maa opfatte dette Ændringsforslags Fremsættelse som et Udtryk for, at Flerparten forstaar, at det Forslag, som de samme Partier stillede i det andet høje Ting, var helt umuligt at fastholde, kan vi ogsaa nok indkassere Ændringsforslaget som en Indrømmelse. Men herudover er Indrømmelsen ikke af den Art, at der er ret meget at takke for. I Realiteten er det det samme, som forelaa i Folketinget. Det fik vi ogsaa i høj Grad understreget gennem de Bemærkninger, Flerpartens ærede Ordfører gjorde til Anbefaling af Ændringsforslaget. Man er villig til at indrømme, at hvor der er en Overenskomst, skal den overenskomstmæssige Løn betales, men den ærede Ordfører fremhævede meget stærkt, at ud over Maribo Amt er der i Virkeligheden intet Amt, hvor der findes en Overenskomst, som man vil respektere. Naar man hører dette, har man endnu mere end før Ret til at sige, at Indrømmelsen er af den Art, at den i hvert Fald daarligt kunde være mindre, naar der overhovedet skulde være Tale om en Indrømmelse, og det er endda meget problematisk, om der i det hele taget kan blive Tale om en saadan.

Sidst i Ændringsforslaget staar der en Henvisning til en Lov, som er ophævet og erstattet med en tilsvarende Lov med en anden Dato. Det er nu en mere formel end reel Indvending. Men jeg kan sige, at denne parentetiske Henvisning gør efter min Opfattelse Ændringsforslaget endnu mindre tiltalende, end det ellers vilde være. Jeg synes, at man ved her at henvise til en Understøttelseslov antyder, at ogsaa den her foreliggende Lov er en Slags Understøttelseslov, at det, der her er Tale om, er Understøttelse paa en anden Maade til de paagældende Arbejdere; det er en Understøttelseslov, og derfor finder man Anledning til at

henvise til en lignende Understøttelseslov. Det gør ikke Ændringsforslaget mere tiltalende, i hvert Fald ikke i mine Øjne, at denne Tilføjelse er sket.

Men lad nu det være, hvad det er; man hævder saa stærkt, at Forholdene er blevet saa uholdbare, at der maa en Ændring til. Hvad er det nu i Virkeligheden, der er blevet uholdbart? Man henviser til et Cirkulære fra Landbrugsministeren, der er givet for Aar og Dag siden. I Henhold til dette Cirkulære er der arbejdet med Loven i en saadan Udstrækning, at det bevilgede Beløb er opbrugt, og at der ud over det bevilgede Beløb allerede er Ansøgninger inde for Halvdelen af den Bevilling, det her drejer sig om. Dette giver dog ikke noget stærkt Indtryk af, at vi er kommet ind i en saa uholdbar Situation, at der maa Ændring til, og heller ikke af, at de, der har Interesse i Loven, særlig er Arbejderne, at det særlig er de Partier, der kan opfattes som repræsenterende Arbejderne, som er interesseret i Loven. Det Landbrug, der benytter denne Lov til at konsolidere sin Stilling, har dog, synes jeg, ogsaa i høj Grad Interesse i Loven, hvilket da ogsaa fremgaar af den Udstrækning, hvori Loven hidtil er blevet benyttet.

Naar man taler om Vanskeligheder og Betæneligheder, maa jeg dertil sige, at ude omkring i Landet, hvor man arbejder med Loven, hører man intet om Vanskeligheder eller Betæneligheder; Vanskelighederne og Betænelighederne er vi først stødt paa her i Rigsdagen. Men de maa jo have et Udspring, og der maa jo være Kredse ude i Landet, som ser med mindre Velvilje paa, at en Lovgivning som denne, der fremmer Arbejder i stor Udstrækning, idet der anvendes et saa stort Beløb, endogsaa virker i Retning af at hæve Arbejdslønnen for de paagældende Arbejdere. Jeg tillader mig imidlertid at paastaa — og jeg mener at have noget Kendskab til disse Forhold —, at det er heller ikke uden Grund, disse Lønninger er blevet hævet, og der regnes ikke under de nuværende Forhold med for store Arbejdslønninger, lige saa lidt som der tjenes for meget ved Arbejder af denne Art. Jeg har haft Lejlighed til at se Overslag, der var udarbejdet for nogle Aar tilbage, f. Eks. for Dræningsarbejder, og der blev allerede ved disse Projekter regnet med, at Arbejdslønnen i hvert Fald ikke var mindre end den, der er regnet med for sidste Aars Vedkommende. Men i den mellemliggende Tid, i de sidste Aar, før vi fik denne Lov, er man efterhaanden gaaet længere og længere ned med Betalingen for disse Arbejder, saa langt ned, at det i Virkelig-